

Vad är Marxistarkiv?

På denna webbplats hittar du artiklar, dokument, böcker – såväl ”klassiker” som nyare texter – som rör marxistisk ekonomi, arbetarrörelsens historia, osv. Plattformen är anti-stalinistisk (varför? – se nedan), men är inte knuten till någon politisk organisation – webbplatsen ska vara en icke-sekteristisk mötesplats där de flesta icke-stalinistiska socialister ska kunna medverka.

Vi som startat webbplatsen är inte organiserade i någon ”vänsterorganisation”, men representanter för det flesta svenska vänsterorganisationerna har redan förklarat sig stödja projektet och vi hoppas att ytterligare personer ska bidra till projektet. Du som är intresserad kan bidra på många olika sätt – du kan välja att delta mer aktivt/permanent, du kan skicka in texter/dokument (artiklar, uppsatser osv.) som du tycker bör publiceras, du kan komma med artikelförslag, ge förslag som rör webbplatsens utseende eller innehåll osv. Du som är intresserad kan nå oss via mail: [info\(at\)marxistarkiv.se](mailto:info(at)marxistarkiv.se).

Vilka typer av texter/dokument publicerar vi?

Givetvis tänker vi försöka styra innehållet utifrån webbplatsens allmänna målsättning, men detta betyder inte att vi eftersträvar någon slags ”renlärighet” – vi kommer även att publicera annat material, även från sådana håll (t ex socialdemokrater, stalinister eller maoister), som vi egentligen betraktar som politiska motståndare – det avgörande är om det bidrar till förståelsen av den verklighet som vi vill försöka förändra eller inte.

Varför är vår plattform anti-stalinistisk?

Det finns flera orsaker till detta:

1) Stalinismen har misslyckats, gjort bankrutt

Stalinismen har haft över 50 år på sig att ”bygga socialismen”. Inte någonstans har den lyckats bygga något ”socialistiskt samhälle” av den typ som socialismens pionjärer strävade efter. Stalinismen har inte ens lyckats behålla makten – i de flesta länder där den hade makten har kapitalismen redan återupprättats eller håller på att återupprättas – detta gäller oavsett vilken variant av stalinism det rör sig om (Sovjetunionen, Kina, Albanien, Jugoslavien, Rumänien ...). Stalinismens historiska misslyckande innebär att det är hög tid för alla seriösa socialistiska krafter att inse att stalinismen är en återvändsgränd som för alltid bör förpassas till historiens skräphög. Det handlar inte om att försvara stalinismen, utan enbart om att analysera den – för att förstå varför den misslyckades och för att effektivt kunna bekämpa den och förhindra att något liknande kan återuppträda i framtiden.

2) Stalinismen har misskrediterat socialismens idé

Stalinismens facit, med en ”monolitisk” partidiktatur, massterror, historieförfalskning osv. har skadat socialismens och kommunismens sak på ett mycket genomgripande sätt. Om man idag vill bygga upp en revolutionär socialistisk rörelse, då måste denna kräftsvulst opereras bort – det är inte möjligt att få en trovärdighet för socialismens sak utan att grundligt göra upp med stalinismen. Att, som vissa ”nystalinister”, hävda att man måste försvara ”Stalin” eftersom ”reaktionärernas Stalin-hets används för att bekämpa socialismen” är inget hållbart argument. Många av de brott som borgare, socialdemokrater osv. tillskriver stalinismen har faktiskt inträffat och det är bara dumt att försöka bortförklara detta. I stället måste de revolutionära socialisterna bli bättre än reaktionärerna när det gäller att avslöja stalinismens brott – och till skillnad från borgarna så bör vi också analysera det skedda, förklara hur det kunde ske och hur det kan undvikas i framtiden. Enbart om vi lyckas med detta så kan vi verkligen se fram emot socialistisk framtid med tillförsikt.

Att utifrån en revolutionär ståndpunkt kritisera de allvarliga fel som begicks under den tid Stalin stod i ledningen för den världskommunistiska rörelsen, är i själva verket det enda effektiva sättet att slå tillbaka den borgerliga hetspropagandan.

3) Stalinismen har inneburit en kris för både teori och politik

Stalinismen innebar att den marxistiska teorin förfleckades och dogmatiserade på ett sådant sätt att stora delar av det marxistiska och leninistiska tankegodset förpassades till glömskan och tabubelades. Detta gäller i synnerhet det rika arvet från den ryska revolutionens första år, fram till mitten av 20-talet, där revolutionärer som Trotskij, Bucharin, Preobrazjenskij, Radek m fl gav många värdefulla bidrag via debatter, böcker osv. Stalinismen innebar inte bara att det rika bolsjevikiska arvet stympades, utan också att den teoretiska nyproduktionen i stort sett försvann – i stället för att uppmuntra teoretiskt kamp och nytänkande fick stalinismens ”teoretiker” nöja sig med att försvara de stalinistiska dogmerna, en vulgariserad ”marxism-leninism”. Marxismen ska vara en vetenskap och en vetenskap måste vara kritisk, annars är den snarare en slags religion, ett dogmatiskt system som bygger på tro, inte vetande. Stalinismens strypgrepp på den marxistiska teoribildningen kan och måste brytas!

Genom att stalinismen hade monopolanspråk på den revolutionära rörelsens teori och politik, så har den också försvårat och ofta omöjliggjort en vettig diskussion om revolutionär politik, både strategi och taktik. Att avvisa stalinismen innebär att man återigen kan börja diskutera viktiga strategiska och taktiska frågor utan skyggglappar eller tabun, vilket är nödvändigt för att den revolutionära rörelsen skall kunna bli framgångsrik. Även på detta område innehåller erfarenheterna från den ryska revolutionens första år och den Kommunistiska internationals första fyra kongresser ett rikt arv som måste återerövas. Och därefter är det främst den trotskistiska rörelsen som försökt upprätthålla och vidareutveckla den revolutionära teorin och politiken – fast även i denna strömning finns dogmatiska drag som måste ifrågasättas och arbetas bort (den trotskistiska dogmatismen hänger samman med att man försökte bevara en relativt liten kärna av revolutionärer under tidvis mycket svåra förhållanden).

Även på det organisatoriska planet har stalinismen haft ett ytterst negativt inflytande. Dess kännemärke är auktoritära metoder, ledardiktatur och byråkratisk likriktning. Den förstalinistiska traditionen av omfattande inre partidemokrati, öppna politiska diskussioner osv. är ett måste för att bygga en livskraftig revolutionär organisation.

Mer om marxistarkivet

[Marxistarkivet ett år](#) (2007)

Per-Åke Westerlund: [Ett arkiv fullt av marxistiska klassiker!](#) Intervju från tidningen *Offensiv* 14/1 2010.

Alex Fuentes: [Mannen, myten, Marxistarkivet](#) Intervju ur *Internationalen* (2020) med en av Marxistarkivets grundare.